

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

හක්මණ ප්‍රාදේශීය සභාවේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනය, ශුද්ධ වත්කම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලට අදාළ තොරතුරු ද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්වලින් සමන්විත 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1987 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 172(1) උපවගන්තිය සහ 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 10(1) උපවගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට හක්මණ ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිච්ඡේදයට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මා මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් තත්ත්වගණනය කළ මතයක් පළ කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබා ගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිච්ඡේදයට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16 (1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව ප්‍රාදේශීය සභාවේ වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇති වන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබා දීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇති විය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මකභාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනා ගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදු වන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදු වන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, වේතනාන්විත මහභූරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම් අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කල ප්‍රාදේශීය සභාවේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකි වන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ ප්‍රාදේශීය සභාව විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, ප්‍රාදේශීය සභාව ක්‍රියාකර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව.

1.5 වෙනත් තෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාර්තාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ පහත සඳහන් අවශ්‍යතාවයන් සම්බන්ධයෙන් විශේෂ ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් වේ.

- (අ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (i) (ඇ) (iii) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූප වේ.
- (ආ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (i) (ඇ) (iv) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව ඉකුත් වර්ෂයේදී මා විසින් සිදුකරන ලද නිර්දේශයන් ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත්ව ඇත.

1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.6.1 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සභාව සතුව පැවති ස්ථාවර තැන්පතු ආයෝජන ශේෂය රු.මිලියන 1.93 ක් අඩුවෙන් ගිණුම්ගත කර තිබුණි.	ඉදිරියේදී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.	ස්ථාවර තැන්පතු ආයෝජන නිවැරදි වටිනාකමට ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
(ආ) 2022 වර්ෂයේ ආරම්භ කරන ලද වේපතඉර කොට්ඨාශයේ ආදර්ශ ගම්මාන ව්‍යාපෘතිය සඳහා වැය කිරීමට ආණ්ඩුකාර අනුමැතිය ලද ප්‍රතිපාදනයෙන් ඉතිරි ප්‍රතිපාදනය වූ රු.මිලියන 1.01 ක මුදල කර්මාන්ත ණයහිමි යටතේ ගිණුම්ගත කර තිබුණි.	ඉදිරියේදී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.	නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඇ) ප්‍රාදේශීය සභා භෝජනාගාරය පුළුල් කිරීමේ කර්මාන්තයට අදාළ සියළු ගෙවීම් 2023 දෙසැම්බර් 29 දින වන විට ගෙවා අවසන් කර තිබුණද සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ඒ සඳහා රු.මිලියන 0.15 ක ආරම්භක ණයහිමි ප්‍රතිපාදන ඇතිකර තිබුණි.	පිළිගෙන ඇති බව.	නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඈ) සභාව සතු කම්පැක්ටර් රථය අලුත්වැඩියාව සඳහා වැයකර තිබූ රු.මිලියන 0.07 ක මුදල මෝටර් රථ හා කරත්ත යටතේ ප්‍රාග්ධනික කර තිබුණි.	නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරමින් පවතින බව.	නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

(ඉ) සභාව සතුව පැවති රු.මිලියන 0.19 ක් වූ ඉදිරියේදී නිවැරදි ස්ථාවර වත්කම් ස්වරූපයේ නොවන භාණ්ඩ කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය. අයිතම 43 ක් ස්ථාවර වත්කම් යටතේ කරන බව. ගිණුම්ගත කර තිබුණි.

1.6.2 නොසැසඳූ පාලන ගිණුම්

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන ගිණුම් විෂයයන් 05 කට අදාළ ශේෂයන් හා ඊට අදාළ උපයෝගී උපලේඛනවල දැක්වෙන ශේෂ අතර රු.මිලියන 0.51 ක වෙනසක් පැවතුණි.	නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරමින් පවතින බව.	අදාළ ශේෂවල වෙනස්කම් සසඳා ගිණුම් නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.6.3 විගණනය සඳහා ලිඛිත සාක්ෂි නොවීම

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
ස්ථාවර වත්කම් ලේඛන, විස්තරාත්මක උපලේඛන, ශේෂය තහවුරු කරන ලේඛන ඉදිරිපත් නොකිරීම නිසා එකතුව රු.මිලියන 27.63 ක් වූ ගිණුම් විෂයයන් 08 ක් විගණනයේදී සතුටුදායක ලෙස පරීක්ෂා කිරීමට නොහැකි විය.	ලේඛන නිවැරදි කරමින් පවතින බව.	අදාළ ශේෂවල වෙනස්කම් සසඳා ගිණුම් නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.7 අනුකූල නොවීම

1.7.1 නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවූ අවස්ථා පහත දැක්වේ.

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
1987 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 132 (ඒ) වගන්තිය	ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 132 (ඒ) වගන්තිය සඳහා අධ්‍යයන වාරිකාවක නිරතවීමට සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු.මිලියන 0.38 ක් සභා අරමුදලින් වැය කර තිබුණි.	නිලධාරී පුහුණු කිරීමේ වැඩ සටහන යටතේ සභා අරමුදලින් දැරූ අතර අමාත්‍යවරයාගේ පූර්ව අනුමැතිය ලබා නොගත් බව.	මෙවැනි ගෙවීම් සඳහා පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව අමාත්‍යවරයාගේ පූර්ව අනුමැතිය ලබාගත යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා සභාවේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්ම වූ පුනරාවර්තන ආදායම රු.මිලියන 13.33 ක් වූ අතර ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්මවූ පුනරාවර්තන ආදායම රු.මිලියන 37.41 ක් විය.

2.2 ආදායම් පරිපාලනය

2.2.1 ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල් කළ ආදායම්, රැස් කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම්

ලේකම්වරයා විසින් ඉදිරිපත් කළ තොරතුරු අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයට හා ඉකුත් වර්ෂයට අදාළව ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල් කළ ආදායම්, රැස් කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම් පිළිබඳ තොරතුරු පහත දැක්වේ.

ආදායම් ප්‍රභවය	2024				2023			
	ඇස්තමේන්තු ගත ආදායම	බිල් කළ ආදායම	රැස් කළ ආදායම	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය	ඇස්තමේන්තු ගත ආදායම	බිල් කළ ආදායම	රැස් කළ ආදායම	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය
	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.
(i) වරිපනම් හා බදු	2,009,160	2,540,479	2,522,840	3,597,842	1,883,841	2,177,838	1,638,999	3,580,203
(ii) කුලී	12,026,710	10,831,391	10,990,041	343,000	13,008,240	11,513,149	12,584,269	501,650
(iii) බලපත්‍ර ගාස්තු	910,100	928,686	956,686	-	1,121,000	805,164	777,164	28,000
(iv) වෙනත් ආදායම්	18,101,300	18,188,583	18,027,790	178,073	12,813,000	17,029,070	17,426,697	17,280
	<u>33,047,270</u>	<u>32,489,139</u>	<u>32,497,357</u>	<u>4,118,915</u>	<u>28,826,081</u>	<u>31,525,221</u>	<u>32,427,129</u>	<u>4,127,133</u>

2.2.2 ආදායම් රැස්කිරීමේ කාර්යසාධනය

සභාවේ ආදායම් රැස්කිරීමේ කාර්යසාධනය සම්බන්ධ නිරීක්ෂණ පහත දැක්වේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) වරිපනම්		
සමාලෝචිත වර්ෂය ආරම්භයට හිඟ වරිපනම් ශේෂය රු.මිලියන 1.31 ක් වූ අතර, වර්ෂය අවසානයට වරිපනම් ඒකක 716 කට අදාළව රු.මිලියන 1.15 ක හිඟ ශේෂයක් පැවතුණි. ඉන් ඒකක 53 ක් රු.5,000 ට වැඩි හිඟ ශේෂ වූ අතර එම හිඟ වරිපනම් ඒකක වෙනුවෙන් රතු නිවේදන යැවීම, දේපළ තහනම් කිරීම හා නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට සභාව කටයුතු කර නොතිබුණි.	සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට පැවති ශේෂයෙන් 2025 මාර්තු 31 දිනට රු.152,212 ක් සහ රු.5,000 ට වැඩි හිඟ ශේෂ 53 න් රු.39,236 ක් අයකරගෙන ඇති බව.	හිඟ ආදායම් කඩිනමින් අය කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

(ආ) කුලී

- (i) සභාව සතු කඩ කාමර 36 කින් රු.මිලියන 0.16 ක් හිඟ ආදායම් කඩිනමින් රු.මිලියන 0.34 ක හිඟ ආදායම් අයවිය යුතුව අයකර ගෙන ඇති බවත්, තිබුණු අතර ඉන් බස්නාහිර මහලේ අංක 08 ගිවිසුම්ගත වී නොමැති යුතු අතර හිඟ ආදායම් කඩ කාමරයේ හිමිකරු 2020 වර්ෂයේ සිට කඩ දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ අය කළ නිලධාරීන් සමඟ ගිවිසුමකට එළඹ නොතිබීම හේතුවෙන් සමබන්ධව සුදුසු රු.95,500 ක හිඟ අය කර ගැනීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට නොහැකි වී තිබුණි. ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.
- (ii) 1987 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 126 (viii) (ඉ) වගන්තිය ප්‍රකාරව අතුරු ආදායම් උපයා ගැනීමට ව්‍යවස්ථා පනවා ගෙන කුලී ආදායම් ඉපයිය යුතු අතර හැකිව තිබුණ හක්මණ ඩැනී අබේවික්‍රම කුඩාපිටිය හා නගර ශාලාව කුලියට දීම ආදායම් උපයා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය. සම්බන්ධයෙන් අවධානය යොමු කර කෙටුම්පත් කරමින් පවතින බව.

(ඇ) වෙනත් ආදායම්

පළාත් සභාවේ ප්‍රධාන ලේකම්වරයාගෙන් හා අනෙකුත් නිලධාරීන්ගෙන් උසාවි දඩ වෙනුවෙන් රු.මිලියන 0.98 ක් හා මුද්දර ගාස්තු ලෙස රු.මිලියන 18.07 ක් අය විය යුතුව තිබුණි. හිඟ උසාවි දඩ ශේෂයෙන් රු.මිලියන 0.39 ක්ද, හිඟ මුද්දර ගාස්තු ශේෂයෙන් රු.මිලියන 0.19 ක් අයකර ගෙන ඇති බව.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය
3.1 පනතින් පවරා ඇති කාර්යයන් ඉටු කිරීම

ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 3 වන වගන්තිය යටතේ මහජන සෞඛ්‍ය, පොදු උපයෝගීතා සේවා සහ පොදු මංගාමන් පිළිබඳ කාරණා විධිමත් කිරීම හා පාලනය කිරීම, ජනතාවගේ සුබ විභරණය, පහසුව හා සුභසාධනය යන සභාව විසින් ඉටු කළයුතුව තිබුණු කාර්තවයන් ඉටු කිරීම පිළිබඳව නිරීක්ෂණය වූ කරුණු පහත දැක්වේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
හක්මණ ප්‍රාදේශීය සභා බලප්‍රදේශය තුළ දෛනිකව එක්රැස් කරන කසළ කළමනාකරණය සඳහා විධිමත් වැඩසටහනක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විටත් කටයුතු කර නොතිබුණි.	දිරන කසළවලින් කාබනික පොහොර නිෂ්පාදනය, නොදිරන කසළ කොටසක් අලෙවි කරන බවත් භාවිතයට ගත නොහැකි නොදිරන කසළ බිම් පිරවීම සඳහා යොදවන බව.	නිශ්චිත කාල රාමුවක් තුළ විධිමත් කසළ කළමනාකරණ වැඩසටහනක් ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය.

3.2 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
1987 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 154(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව ප්‍රාදේශීය සභාවක සීමාවන් ඇතුළත වූ යම් ඉඩමක් විකුණනු ලබන අවස්ථාවක ඒ ඉඩම විකිණීමෙන් ලත් මුදලින් සියයට එකකට සමාන බද්දක් විකුණුම්කරු හෝ වෙන්දේසිකරු හෝ තැරව්කරු හෝ ඔහුගේ සේවකයා හෝ අනුයෝජිතයා විසින් ප්‍රාදේශීය සභාව වෙත ගෙවිය යුතු වුවද සමාලෝචිත වර්ෂයේ සහ ඉකුත් වර්ෂයේ බලප්‍රදේශය තුළ විකුණා තිබුණු ඉඩම් 7 කින් ගාස්තු අයකර නොතිබුණි.	යම් ඉඩමක් වෙන්දේසිකරුවෙකු හෝ තැරව්කරුවෙකු හෝ ඔහුගේ අනුයෝජිතයා විසින් විකුණනු ලබන අවස්ථාවක බදු අයකර ගන්නා බව.	සභා පනතේ විධිවිධාන අනුව සභාවට අයවිය යුතු බදු අයකර ගත යුතුය.

3.3 වත්කම් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) වටිනාකම රු.මිලියන 9.67 ක් වන අක්කර 08 ක පමණ වූ ඉඩම් කැබලි 10 ක හිමිකම් ඔප්පු ලබාගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	ඉදිරියේ දී ඔප්පු සකස් කිරීමට කටයුතු කරන බව.	නිත්‍යානුකූල අයිතිය සභාව නමට පවරා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) සභාව සතු ටීපර් රථයේ මයිලේමීටර පාඨාංකය සහ ධාවන සටහන්වල සඳහන් අගය අතර කිලෝ මීටර් 2033 ක වෙනසක් පැවතුණි.	ඉංජිනේරු වාර්තාවක් ලබාගෙන නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.	මයිලේමීටර පාඨාංකය හා ධාවන සටහන් අතර වෙනස්කම් නිවැරදි කරගත යුතු අතර වෙනසට හේතු හඳුනාගෙන සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.
(ඇ) සභාව වෙත පරිත්‍යාග ලෙස ලැබී තිබුණු වාහන හා යන්ත්‍රෝපකරණ 03 ක්, වසර 11 ක් වසර 31 ක් අතර කාලයක සිට සභාව නමින් ලියාපදිංචි කර ගැනීම කෙරෙහි අවධානය යොමු වී නොතිබුණි.	එක් කැබ් රථයක් සභාව නමින් පවරා ගෙන ඇති බව හා අනෙක් රථය අනුව උපදෙස් පරිදි කටයුතු කරන බව.	වාහනවල අයිතිය සභාව නමින් පවරාගත යුතුය.

3.4 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණ	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සේවක සංඛ්‍යා සැලැස්ම අනුව සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වනවිට තනතුරු 30 ක අතිරික්තතා පැවතුණි.	ප්‍රජා සංවර්ධන නිලධාරී තනතුර පළාත් පාලන සභකාර කොමසාරිස් කාර්යාලයේ අනුමත කාර්ය මණ්ඩලයට ඇතුළත් තනතුරක් වන බවත්, තනතුරු 28 ට අයත් සංවර්ධන නිලධාරීන්ගේ තනතුරුවලින් 05 ක් අනුමත කර ගැනීමට පළාත් පාලන සභකාර කොමසාරිස් වෙත ඉල්ලීම් ඉදිරිපත් කර ඇති බවත් අනෙකුත් නිලධාරීන් පිළිබඳ තොරතුරු මාසිකව දකුණු පළාත් ප්‍රධාන ලේකම් වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලබන බව.	කාර්යමණ්ඩල අවශ්‍යතාව පිළිබඳ සමාලෝචනය කර අතිරික්ත නිලධාරීන් සම්බන්ධයෙන් සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.
(ආ) සේවය අත්හැරයාමේ නිවේදනය නිකුත් කර තිබූ හා විදේශගත වූ සේවකයන් දෙදෙනෙකුගෙන් අය විය යුතු රු.මිලියන 0.45 ක ආපදා ණය ශේෂය සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් අය කර ගෙන නොතිබුණි.	එක් නිලධාරියෙකු 2025 වර්ෂයේ හිඟ මුදල් ගෙවීමට එකඟ වී ඇති අතර අනෙක් නිලධාරියා වරින් වර ගෙවීම් කටයුතු කරන බව.	කඩිනමින් ණය ශේෂ අයකර ගත යුතු අතර, නොඑසේ නම් නීත්‍යානුකූලව කටයුතු කර ඇපකරුවන්ගෙන් අයකරගත යුතුය.
(ඇ) සභාවේ සේවයේ නියුතු ප්‍රාථමික ශ්‍රේණියේ කම්කරුවන් 05 දෙනෙකුට තනතුරට අදාළ නියමිත රාජකාරි පැවරීමකින් තොරව වෙනත් තනතුරුවලට අදාළ රාජකාරි පවරා, සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ රු.මිලියන 3.11 ක මුදලක් සභා අරමුදලින් වැය කර තිබුණි.	අවශ්‍ය අවස්ථාවලදී සියළු කම්කරුවන් සේවයට යොදවා ගන්නා බව.	කාර්ය මණ්ඩල අවශ්‍යතාවය පිළිබඳ නිවැරදිව හඳුනාගෙන බඳවා ගැනීම් සිදුකළ යුතු අතර, නිලධාරීන් නියමිත රාජකාරි කටයුතුවල නිරත කළ යුතුය.